

MEPS 2015

Middle European Planning Seminar

HAJDÚSZOBOSZLÓ, Hungary

2. számú projekt: Szilfákalja és térsége

BESZÁMOLÓ

Anna UTASSY

University of Debrecen

Zoltán BALOG

Budapest University of Technology and Economics

Kateřina MAŠÍNOVÁ

Czech Technical University of Prague

Jan JANOŠEC

Czech Technical University of Prague

Ádám KAPCSOS

Budapest University of Technology and Economics

A feladat során a Szilfákalja Bessenyei út és a Luther utca közötti szakaszának egyes kapcsolatainak felülvizsgálatára kerül sor. A feladathoz továbbá kapcsolódik a Szilfákaljával párhuzamos Jókai sor forgalmi rendszerének felülvizsgálata az Arany János utca és a Bessenyei utca közötti szakaszán. A javasolt megoldás során a funkcionális tervezést tartottuk szem előtt, hiszen a vizsgált csomópontokat nem kizárólag a helyi lakosság használja, hanem a város jellegéből adódóan a turizmushoz kapcsolódó közlekedési formák is megjelennek.

1. Feladat részletezése

József Attila utca - Coop üzlet parkoló - Arany János utca - Mentőbejáró - Bessenyei utca - Jókai sor - Szilfákalja közlekedési kapcsolatainak felülvizsgálata, minél kevesebb úttorkolat kialakítása a Szilfákaljára. Lehetőség szerint a Jókai sor kétirányú úttá tétele.

A feladat viszonylag kötött a meglévő helyi korlátai és a már meglévő kapcsolatok miatt. A tervezési területen fellelhető probléma két fő csoportra osztható. Egyrészt a Szilfákalja és a keresztező utak kapcsolatának felülvizsgálata, másrészt a Jókai sor kétirányúsítása, illetve az ott található mentőbejárat mentőjárművekkel való megközelítése. Az első feladatrészhez tartozik a Coop parkolójának és a Szilfákalja kapcsolatának felülvizsgálata, illetve a Szilfákalja – Bessenyei utca kereszteződéstől a Szilfákalja – Luther utca kereszteződés közötti szakaszon mindkét oldalon becsatlakozó utak és Szilfákalja kereszteződéseinek felülvizsgálata, esetleges megszüntetése.

2. Területbemutató

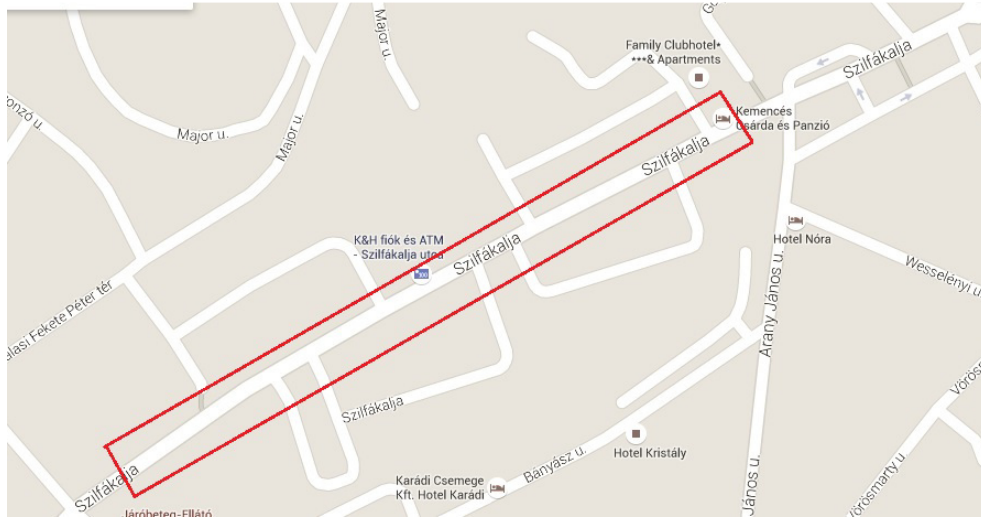
A tervezési terület két fő részre osztható fel:

Az első része, ahogy a térképen is látható a Szilfákálja Bessenyei út és Arany János utca közötti szakasza. A tervezési terület ezen részen található a kétszer két sávú Szilfákálja egy szakasza, melyhez bal oldalon csatlakozik egy Coop üzlet parkolójának ki és bejárata, illetve a József Attila utca, míg bal oldalon az Arany János utca, és a Bessenyei út. A Bessenyei út és az Arany János utca között fut a Szilfákáljával párhuzamosan a Jócai sor, amely egy egyirányú utca, melyen párhuzamos parkolás van kialakítva, és itt található a Mentőállomás bejárata is.

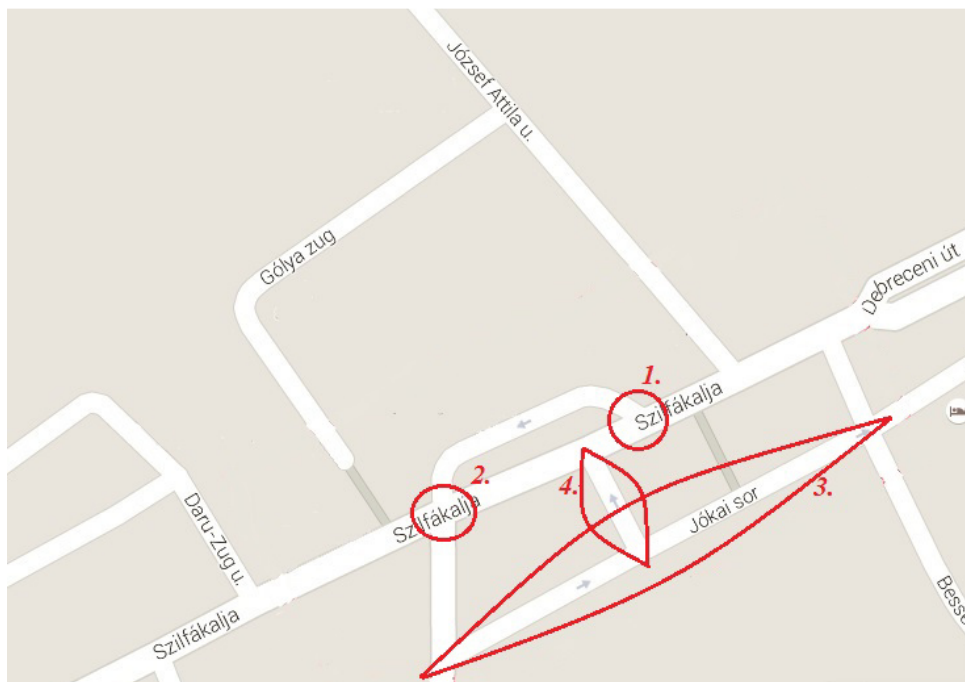
A Mentőbejárattal szemben található egy egyirányú, egy sávú utca, mely a Jócai sor és a Szilfákálja között kialakított parkon keresztül vezet a Szilfákáljára. Ezen utca végé kizárólag jobbra lehet kanyarodni. Fontos megemlíteni, hogy az érintett területen lévő egészségügyi intézmény nem kórház, hanem egy mentőállomás,

A tervezési terület második része a Szilfákajla Arany János utca és Luther utca közötti szakasza. A területen mindkét oldalról egyirányú utak csatlakoznak a főúthoz, hogy a helyi lakosok a főúttal párhuzamosan fekvő, a lakóházak túloldalán található parkolókba be tudjanak haladni.

3. Problémák feltérképezése

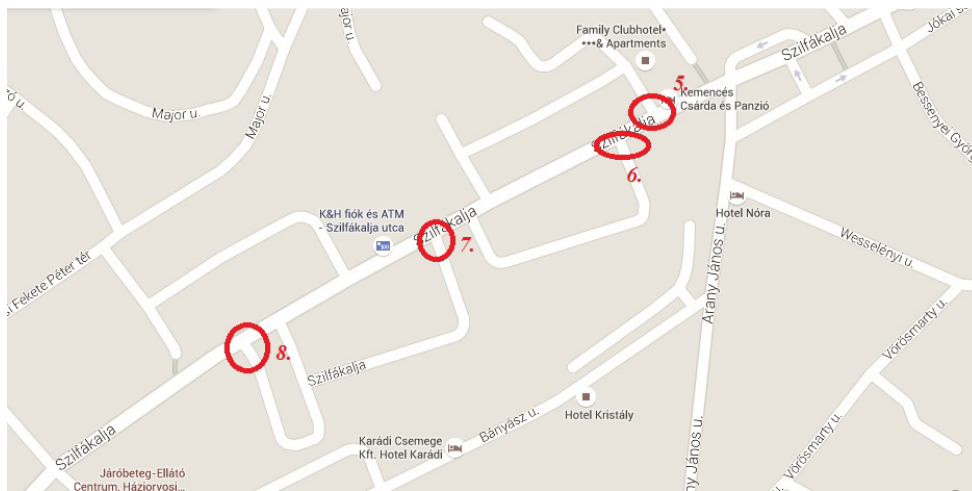
A problémákat is az előző két felosztás alapján a tervezési szakasz két részén külön vizsgáljuk.

Az első részén a tervezési szakaszban négy főbb probléma került feltárásra, melyeket a fenti térképen arab számmal lett jelölve. A 1. számmal jelölt rész a Szilfákajla és a Coop parkoló bejárata. A bejárat a Szilfákajláról közvetlenül van megoldva, mely során a parkolóba behajtani kívánók a főúton lévő forgalmat akadályozhatják ezzel konfliktushelyzetet kialakítva. A 2. számú konfliktushely egy négyágú csomópont, melynél a főútra csatlakozik az Arany János utca, és a Coop üzlet kijárata is ezen a csomóponton van kialakítva. A parkolóból a kihajtás a főút forgalma miatt nehézkes, illetve az Arany

János utca és Szilfákálja kapcsolat is felülvizsgálatra szorul. A 3. számmal jelölt szakasz a Jókai sor Bessenyei út és Arany János utca közötti szakasza. A Jókai sor ezen szakaszát a város kétirányú úttá szeretné alakítani. A jelen helyzetben az út egyirányú, és párhuzamos parkolás van kialakítva, emellett a helyi lakosok elmondása alapján jelentős kerékpáros közlekedés is jelen van itt, mely jelenleg szabályozatlan formában folyik le, számos konfliktust okozva ezzel. Ehhez a szakaszhoz tartozik a 4. számon megjelölt konfliktushely is. Ez a mentőállomás bejáratát takarja, illetve a mentőállomással szemben lévő jelenleg egyirányú utca által generált konfliktushelyzetet. A jelenlegi helyzetben ezt az utcát mindenki szabadon használhatja, azonban a Szilfákáljára kizárólag jobbra lehet kihajtani, amit táblával nem jeleznek, kizárólag az útburkolati jelekből lehet erre következtetni. Helyi lakos megkérdezése nyomán egyértelmű, hogy ebből sok konfliktus alakul ki, és a közlekedési kialakítás a helyi lakosság számára sem mindig egyértelmű.

A tervezési szakasz második részének konfliktushelyei hasonló módon jellemezhetőek. A Szilfákálja ezen szakaszán – ahol a főút szintén kétszer két sávos – jellemzően a csomópontok a főút mellett fekvő lakóházak parkolóhoz, garázsaihoz vezetnek, amelyek a lakóházak főúttal átellenes oldalán találhatók. Az 5., 6., 7., és 8. számú konfliktushelyek jellemzően olyan egy oldalról becsatlakozó utak, melyeknél a kanyarodó forgalom feleslegesen zavarja a főút forgalmát, hiszen a lakók által használt parkolók illetve garázsok más – szinten a főúthoz kapcsolódó – kereszteződéseken keresztül is megközelíthetők. A térképen megjelölt, illetve nem megjelölt, de ezekhez az utakhoz kapcsolódó kereszteződések mind kétirányú forgalom kezelésére vannak kialakítva.

4. Funkcionális elemzés

A Szilfákálja Hajdúszoboszló egyik főútja, használói sokfajta közlekedési eszközt használnak. A helyi lakosság személygépkocsi, kerékpáros és gyalogos közlekedése mellett megjelennek a városra jellemző turizmushoz kapcsolódó közlekedési formák is. Ennek fényében az utcán – főleg a turisztikai főszezonban – megemelkedik a buszos forgalom, illetve a turizmushoz kapcsolódó egyéb közlekedési formák, mint a városnéző kisvonat, bringó-hintó, és esteleges akár lovas kocsi is. Jellemzően a gyalogos forgalom mellett jelentős a kerékpáros forgalom is, mely közlekedési formát nem kizárólag a helyi lakosok használnak, hanem a turisták is, hiszen lehetőség van kerékpárbérlésre is.

Bár a 4. számú főút elkerülő részének egyes szakaszai meg vannak, ám ezek jellemzően olyan állapotban vannak, hogy a teherforgalom jellemzően a városon keresztülhaladó főúton közlekedik, így a teherforgalommal is kalkulálni kell az elemzés és a tervezés során.

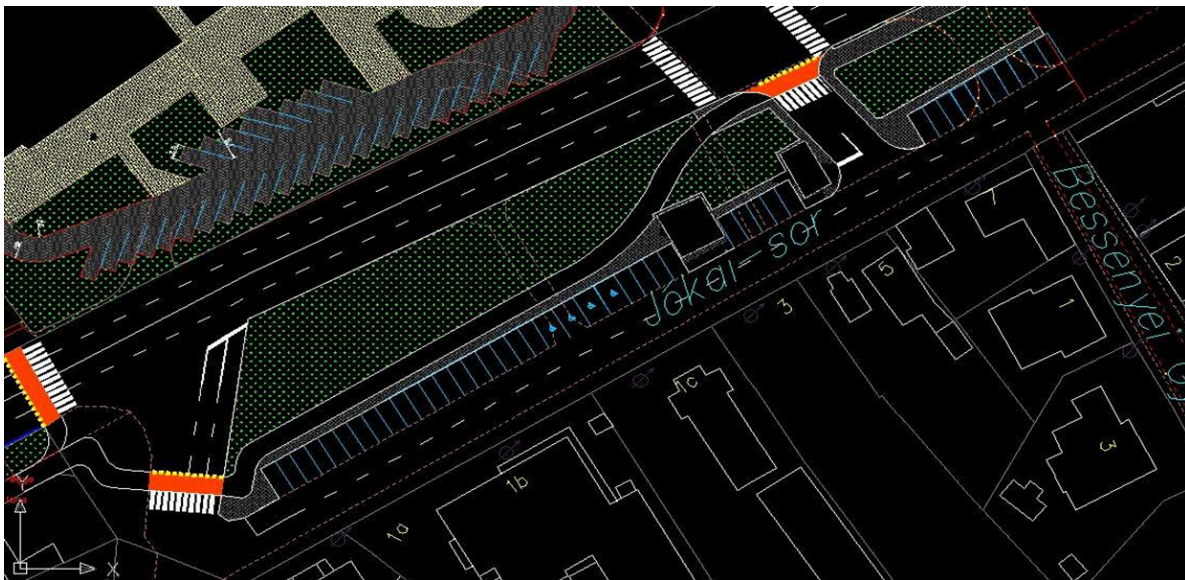
A Jócai sort jellemzően a helyi lakosság használja az itt található lakóházak illetve, az ide kapcsolódó zsákutcákon lévő lakóingatlanoknak köszönhetően. Emellett itt lett kialakítva egy mentőállomás, mely a riasztások alkalmával közlekedési konfliktushelyzetet okozhat mind a Jócai soron, mind a Szilfákalján, mivel nem vagy nem egyértelműen szabályozott a közlekedési helyzet. A Jócai soron két turisztikai szálló is található, aminek következtében a szállóvendégeknek, illetve a helyi lakosság számára is szükség van parkolóhelyekre. Jelenleg ez párhuzamos parkolóhelyek kialakításával van megoldva, azonban a Jócai sor kétirányúvá tétele érdekében a parkolósáv által elfoglalt helyre szükség van. A parkolóhelyek kialakítását ennek következtében másképp kell megoldani.

A Szilfákalja Arany János utca és Luther utca közötti szakasza homogén képet mutat. A forgalmi konfliktusokat jellemzően a Szilfákalja mentén látható laképületekhez tartozó parkolókhöz és garázsokhoz be, illetve az onnan kihajtó személygépkocsik forgalmi akadályozása okozza. A Szilfákaljával párhuzamosan kialakított garázsokhoz és parkolókhöz jellemzően több csomóponton keresztül is el lehet jutni, amelynek köszönhetően egyes csomópontok feleslegesnek tűnnek, a be és kihajtás felesleges forgalomlassításhoz vezethet a főúton.

5. Lehetséges tervezési elemek

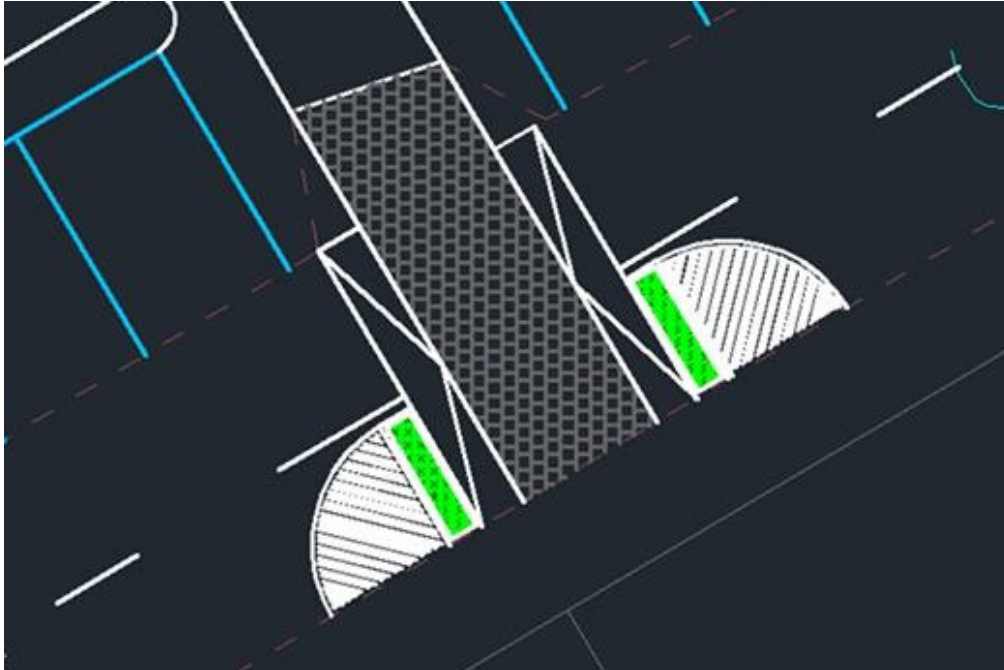
A területen végrehajtott tervezések több különálló, akár külön-külön is kezelhető tervezési elemekből állnak.

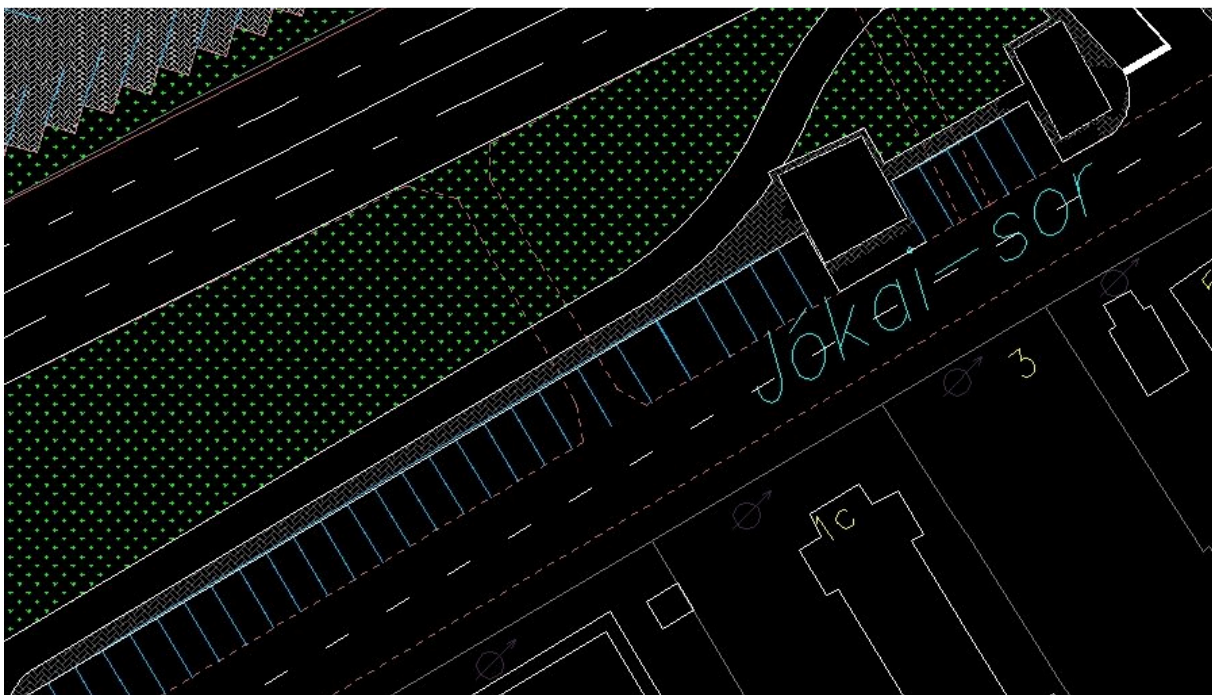
Az egyik ilyen terület a Jókai sor, és a hozzá kapcsolódó parkolóhelyek áthelyezése. A városvezetés kérésére a Jókai sor kétirányú úttá tervezése során a megfelelő helyigény biztosítása érdekében a parkolóhelyek áthelyezésre kerültek a zöldterület rovására. Ennek köszönhetően a Jókai sor kétirányúsítása megoldható. A parkolók áthelyezésével egy időben a zöldterületen keresztül a gyalogos forgalom átvezetése és az eddig meg nem lévő kerékpárút is megtervezésére került, ezzel a gyalogos

forgalom és a korábban sok konfliktust okozó kerékpáros közlekedés is szabályozott és biztonságos módon folyhat le.

A mentőállomás bejáratával szemben jelen állapotban található egy mindenki által használatos egyirányú utca, melynek végén a forgalmi rend táblával nem jelzett, kizárólag az útburkolati jelekből lehet következtetni a kötelező haladási irányra. A tervezés során több megoldás is felvetődött a probléma kezelésére. Az egyik, hogy az utcán kizárólag kétirányú célforgalom (mentő) haladhat. A mentőbejáratához történő biztonságosabb behajtás érdekében a mentő bejáratánál egy sebességcsillapító borda alkalmazása is felmerült.

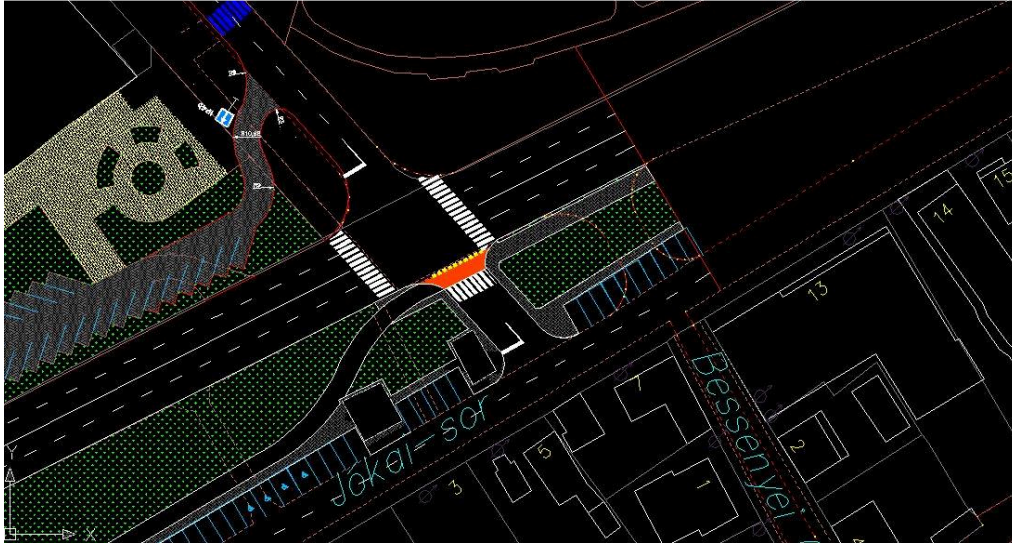

Egy másik megoldás során a meglévő egyirányú utcát megszüntetjük ezzel a parkolóhelyek számát és a zöldterületet is növeljük. Mivel a Jókai sor kétirányúsítva lett, illetve a kereszteződések is kétirányú forgalom kezelésére alkalmas, így a mentőautók számára a mentőállomás e megoldás alkalmazása esetén is biztosított.

Ehhez a tervezési elemhez részben kapcsolódó, de akár külön is kezelhető elem az Arany János utca és Szilfákálja kereszteződése. A tervezés során a forgalmi adatokból kiindulva arra következtetésre jutottunk, hogy a kereszteződés geometriai átalakítása nem szükséges, de a városra jellemző kerékpáros forgalom kerékpárút hiányában nem vezethető át a kereszteződésen biztonságosan. Ennek tükrében csak minimális változtatásra van szükség a kerékpáros közlekedés biztonságos átvezetésének megoldása érdekében.

Szintén ehhez a területhez kapcsolódik a Bessenyei utca és a Szilfákálja kereszteződése. A tervezési területen általános szempont volt a Szilfákálján lévő csomópontok számának csökkentése, a kapcsolatainak egyszerűsítése. Ennek egyik jellemző pontja a Bessenyei utca és Szilfákálja kapcsolata. A József Attila utca és Szilfákálja kapcsolata az áttervezett kereszteződés közvetlen közelében található. A kapcsolatok egyszerűsítése érdekében ajánlott a Bessenyei utca és a Szilfákálja kereszteződését a József Attila utcával szembe áthelyezni.

Egy következő tervezési elem a Coop parkolója. A jelen állapotban a be- és kihajtás a Szilfákaljáról van megoldva, mely a véleményünk szerint rengeteg konfliktusos szituációt okoz. A behajtó előtt lévő József Attila utcai kereszteződés a helyzetet tovább bonyolítja. Ennek megfelelően a tervezés során a Coop parkoló bejáratának és kijáratának illetve a Szilfákaljának jelenleg meglévő kapcsolatának felszámolását javasoljuk. A parkolóhoz való behajtáshoz a József Attila utcán kialakítható bejáratot javasoljuk, illetve a kihajtásos a parkoló és a Gólya zug közötti kapcsolat kialakítását.

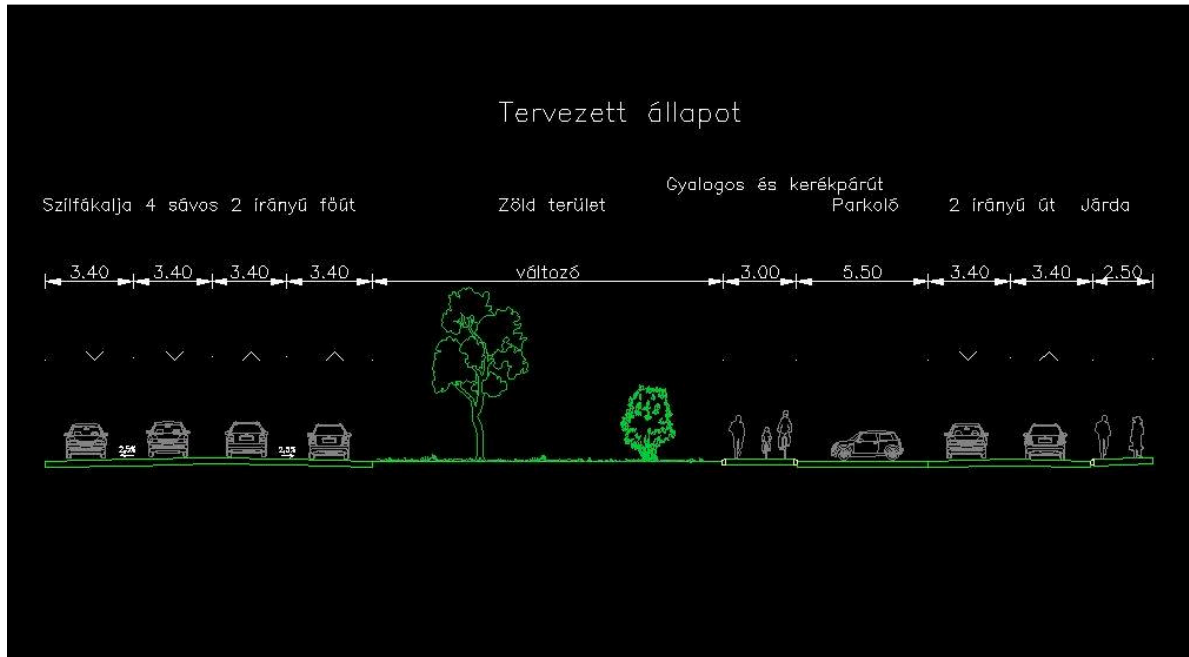
Az utolsó tervezési elem a Szilfákalja Arany János utca és Luther utcai közötti szakasza. A szakaszra jellemző szervizutak bekapcsolódása a főútra. Jelen helyzetben egy-egy szervizútra a behajtás több helyről is biztosított, minden egyes kapcsolat esetén kétirányú közlekedésre alkalmas kereszteződéssel biztosított. A kapcsolatok felülvizsgálata során úgy láttuk, hogy több kapcsolat is megszüntethető a Szilfákaljával, így minden szervizútra egy-egy kapcsolaton keresztül megoldható, ezáltal a kapcsolatok száma a Szilfákalján csökkenthető, a forgalom zavartalanabb lefolyása biztosítható.

6. Javasolt megoldások

Az egyes tervezési elemek során felsorolt változtatások egyben az ajánlott megoldások is a legtöbb esetben, így azok részletezésétől eltekintünk. Az egyedüli tervezési elem ebben a tekintetben a mentőállomás bejáratával szemben meglévő jelenleg egyirányú utca. Az előző pontban említett megoldások közül az utóbbit javasoljuk, azaz az utca megszüntetését, és helyére a park kibővítését ezzel a zöldterület méretének növelését. Ezzel a megoldással a parkolóhelyek száma is növelhető, ami a helyi lakosság számára és turisztikai szempontból is előnyös. A további tervezés egyszerűsítése érdekében a Szilfákálja és Jókai sor, illetve a kettő között kialakított zöldterületet érintve az eredeti állapotról és a tervezett állapotról keresztmetszeti kép is elkészítésre készült.

7. Összegzés

A feladat során a Szilfákajla csomópontjainak felülvizsgálata és a kapcsolatok számának felülvizsgálata volt a legfontosabb szempont, illetve a Jókai sor kétirányúvá tétele. A megoldás során az Arany János utca Szilfákajla kereszteződés is ellenőrzésre került, és a felmért állapotok és forgalmi adatok alapján geometriai átalakítása nem szükséges. A Jókai sor kétirányúsítása a parkolóhelyek áthelyezésével megoldható, a zöldterület valamilyen arányú csökkentése mellett. A Szilfákajla Arany János utca és Luther utca közötti szakaszán a csomópontok száma csökkenthető, a Coop parkoló másfajta kialakítása megoldható. A konfliktushelyek száma a javasolt megoldások alapján csökkenthető, a főút forgalmának zavartalanabb lefolyása biztosítható.

Az ajánlott kialakításnak köszönhetően több parkolóhely áll majd rendelkezésre, és mozgáskorlátozott parkolók is kialakításra kerültek. A kerékpáros és a gyalogos forgalom biztonságos átvezetése megoldható a kereszteződések átalakítása után.